

Udstillinger & arrangementer

AALBORG HISTORISKE MUS

I 2018 blev der for alvor satset på byvandring, og Aalborg Historiske Museums offentlige ture slog da også alle rekorder. Der blev i 2018 afholdt 45 offentlige og 33 private byvandring i Aalborg. Dertil fire offentlige byvandring i Hals. Som noget nyt har man kunnet tilmelde sig på museets hjemmeside, og nogle af byvandringerne blev udsolgt på en eftermiddag. En af de absolut største publikumsmagneter var ”Bloddryppende vandring”, hvor en guide viste rundt i byens kendte og ukendte gader og fortalte om bøddelarbejde, hekseprocesser og spøgelser. Byvandring om besættelsestidens Aalborg blev også revet væk med det samme.

Det er tydeligt at byvandring opfylder et andet behov end f.eks. de foredrag, der også afholdes i museets regi. Deltagerne på byvandringerne er generelt yngre, der har endda været en del teenagere med. Deltagerne vil gerne have den personlige, engagerede og underholdende fortælling, og de vil gerne lære mere om deres by. For mange er det også et plus, at byvandringerne foregår om aftenen når man har fri, at det er uformelt og at der ikke kræves særlig historisk viden for at kunne deltage.

I skolernes vinterferie, sommerferie og efterårsferie har der som sædvanligt været mange børn på museet. Bevæbnet med lup, kompas og tommestok gik de rundt på museet for at søge efter spor. Der har også været holdt 12 børnerundvisninger på museet med smagsprøver og ting man kunne afprøve, samt tre byvandring i Aalborg, specielt tilrettelagt for børn. I efterårsferien var der brætspilstema, og man kunne afprøve en mængde forskellige spil.

I november blev der holdt den traditionelle julestue med julestemning og nye julevarer i butikken. De pensionerede cigarmagere fra C.W. Obels Tobaksfabrik rullede cigarer og man kunne lære at flette indviklede julehjerter.

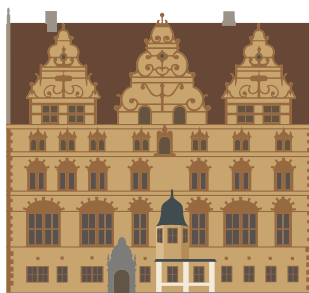
I forbindelse med de store udgravninger i Algade og på Buldolfi Plads blev der lavet en udstilling med fund fra arbejdet.

TEKERSAMLINGEN

Arbejdet i Apotekersamling i Jens Bangs Stenhus har i det forløbne år været præget af, at Stenhuset snart får endnu et museum, endnu en lille seværdighed. På det høje spidsloft over Apotekersamlingen findes et såkaldt "lapidarium", en samling af sandstensornamenter og andre bygningsdele, der er taget ned fra stenhusets rigt udsmykkede facader og gavlspidser ved de forskellige restaureringer, som huset har gennemgået. De ældste af de bevarede sandstensfigurer stammer helt tilbage fra husets opførelse i 1623, mens de yngste sten er eksempler på de sandsten, som blev brugt ved restaureringen i 1990'erne. Formålet med stensamlingen er, at fastholde husets stil og udtryk, selvom det indimellem er nødvendigt at udskifte stenornamenterne.

Lapidariet er altså først og fremmest en studiesamling for håndværkere og restaureringsarkitekter. Men både fonden som ejer Jens Bangs Stenhus og museet, har længe ønsket at lapida-

riet skulle indrettes, så det også var værd at besøge for et bredere publikum. Samtidig ønskede man, at få bygningsdelene registreret og at få husets bygningsmæssige historie bedre formidlet.

I 2017 besluttede Sigurd Carl Strøybergs Fond til bevarelse af Jens Bangs Stenhus at sætte arbejdet i gang. Restaureringsarkitekt Søren Kibsgaard blev valgt som projektleder, og hele projektet bliver gennemført i tæt samarbejde med Nordjyllands Historiske Museum. Desuden har historiker og tidligere Museumsinspektør Viggo Petersen og Stenkonserverator Leif Vognsen medvirket.

I løbet af 2018 blev de ca. 150 sandsten og andre bygningsdele fotograferet, beskrevet og indført i museets elektroniske registreringssystem, så registreringen nu er tilgængelig via internettet. Der blev udarbejdet detaljerede planer for indretning af lapidariet og formidling af bygningen. Viggo Petersen nåede før sin pludselige død at udarbejdet en fyldig rapport om husets bygningshistorie. Viggo Petersen har i årtier beskæftiget sig indgående med husets historie, og rapporten bliver af blivende betydning for arbejdet med lapidariet og huset.

I første halvdel af 2019 gennemføres rindretningen af lapidariet. Det høje loftrum bliver renoveret og belyst så de imponerende tømmerkonstruktioner, tagfladerne og gavlkvistene står tydeligt frem. Særligt interessante bygningssten bliver fremhævet med tekster og belysning. Byggeprocessen og husets skiftende brug og udsende gennem snart 400 år skildres på plancher, hvortil der fremstillet helt nye illustrationer. Lapidariet forventes at åbne for rundvisninger i løbet af sommeren 2019.

BOLDROP MUSEUM

Boldrup Museum er en lille idyllisk plet midt i den smukke himmerlandske natur, og selvom det måske skyldes nogle forurolig-

gende klimaforandringer, skabte den solrige sommer fantastiske rammer for de mange mennesker, der besøgte det lille museum i 2018. Græsset blev ganske vist noget brunt, og de overnattende gæster på museets lejrplads måtte i en lang periode klare sig uden lejrball, men det ændrede ikke på, at museet har haft en rigtig god sæson.

Museets aktive støtteforening har også holdt nogle velbesøgte arrangementer, hvor Fåredagen i august måned er det største. Lige netop denne dag i 2018 var der så ikke solskinsvejr, men trods en silende regn var der igen mange hundrede børn og voksne, der besøgte museet og deltog i de mange aktiviteter.

I december måned blev der holdt julearrangement i Boldrup, og dette arrangement er gennem de seneste år blevet noget af et tilløbsstykke. For få år siden overvejede de frivillige fra museumsforeningen at sløjfe arrangementet på grund af for ringe tilslutning, men de seneste år er der kommet flere og flere gæster, og når nissen på loftet nu bliver vækket på sin plads mellem kornnegene på det gamle loft, kan han skue ned på en propfyldt lade, hvor en masse glade barneansigter kigger forventningsfuldt op på ham.

Levende formidling er helt essentiel på Boldrup Museum, og det har længe været et stort ønske fra både museets frivillige og skoletjenesten, at man havde tøj, der passer til den tidsperiode og det miljø, museet formidler – husmandsbruget i begyndelsen af 1900-tallet. Tøjet skal bruges af aktørerne til arrangementerne og af brugerne i skoletjenesten, når forskellige historiske scenarier skal levendegøres. Derfor blev der i årets løb sat gang i en proces, der gerne skal munde ud i, at der bliver etableret en dragtgruppe, der vil gå i gang med at sy klædedragter. I skrivende stund er der ved at blive lavet en ansøgning til forskellige relevante fonde.

Museets skoletjeneste deltog i 2018 i projekt 'Historiedetektiverne', der var et samarbejde mellem bl.a. TV2 Nord, DR P4 Nordjylland og 12 nordjyske museer. I projektet blev forskellige skoleklasser udvalgt til i samarbejde med et af museerne at lave små film, der belyste et historiske emne, som eleverne havde udvalgt. På Boldrup Museum var der således en klasse fra Hvilsom Friskole, der lavede fire små film, hvor eleverne bl.a. skildrede den enorme forskel, der er på børns liv dengang og i dag. Projektet var udformet som en filmkonkurrence, og selvom de film, der blev lavet på Boldrup Museum, ikke vandt konkurrencen, var det et rigtig lærerigt projekt – både for klassen og for museets skoletjeneste.

Ud over dragtgruppen ligger der også et par andre projekter, som gerne skulle afsluttes i 2019. Museet fik bl.a. i forbindelse

med opsættelsen af nogle vindmøller i lokalområdet bevilliget penge, som skal bruges til forskellige formidlingstiltag i relation til områdets natur. Dette projekt skulle have været afsluttet i 2018, men en nabohøring resulterede i en udsættelse. Forhåbentlig lykkes det at tilpasse de fysiske tiltag, således at projektet kan realiseres i det kommende år.

Ligeledes lavede museets skoletjeneste i samarbejde med en valgfagsklasse på Sortebakkeskolen i Nørager og Randers Tegl et projekt i anledning af klimaugerne i Rebild kommune. Dette skulle gerne resultere i et stort relief af ler – 'Verdenshavet' – som efter planen er klar til ophængning i begyndelsen af 2019.

Så selv om Boldrup Museum er så langt ude på landet, man overhovedet kan komme, står tiden ikke stille – det er et sted med masser af aktivitet og fremadrettede projekter. Som en lille dreng, der var på besøg med sin skoleklasse, konstaterede midt i aktiviteterne: "Det er jo ikke et rigtigt museum... for på et rigtigt museum er der ikke noget, der bevæger sig!" Jo, på Boldrup Museum er masser af bevægelse!

På Cirkusmuseet

var der fra årets begyndelse fokus på beboelsesvognen og pakvognen ved ridehuset. Vognene og deres inventar havde i 2017 gennemgået en omfattende restaurering, og sideløbende med dette projekt foregik et større detektivarbejde for at få kendskab til vognenes tidligere brug og historie.

Ved sæsonstarten kunne museet derfor slå dørene op til den nye permanente udstilling *Livet på hjul*. Udstillingen omfatter begge vogne og er blevet muliggjort med en gavmild bevilling fra

CIRKUSMUSEET I P

Cirkusfonden. I beboelsesvognen kan man opleve et autentisk hjem på hjul med originalt inventar fra den sidste indretning af vognen, da den turnerede på de danske landeveje i 1970'erne. I pakvognen kan man i en lille udstilling opleve fortællingen om vognenes historie og om den tilværelse på hjul, som cirkusfolket har tilfælles med bl.a. tivolidfolk.

Udstillingen blev åbnet med et festligt arrangement med mange fremmødte, heriblandt en række familiemedlemmer til vognenes sidste ejer, der havde haft deres gang i beboelsesvognen, da den fungerede som et rullende hjem.

Cirkushusets Støtteforening har også i 2018 ydet et flot arbejde for museet. Foreningens medlemmer har bl.a. givet rundvisninger, repræsenteret museet ved den årlige uddeling af Den Danske Cirkuspris og i samarbejde med faginspektøren fået produceret en folder med museets mange tilbud. I samarbejde med andre lokale aktører, har foreningen også gjort en stor indsats i forbindelse med afholdelsen af det årlige julemarked og tøndeslagningen til fastelavn.

Cirkusmuseets skoletjeneste har igen i 2018 haft et meget travlt år. Mange klasser har gennemført et formidlingsforløb og sluttet af med en stor gallaforestilling for hele familien, hvor de små artister kunne bade sig i projektørlyset fra det opdaterede lysanlæg og nyde den autentiske stemning i Miehernes gamle ridehus. Skoletjenesten har også i år leveret 'rejsende cirkus', hvor det er museet, der kommer til skolerne og ikke omvendt, hvilket har givet en spændende og lærerig cirkusoplevelse til bl.a. skoleelever i Pandrup.

I 2018 deltog skoletjenesten i Børnekulturugen i Mariagerfjord Kommune, hvor der i samarbejde med bl.a. Det Flyvende Kuffertcirkus i flere dage blev lavet cirkus med flere hundrede børn på havnen i Hobro. Arrangementet var stor succes med

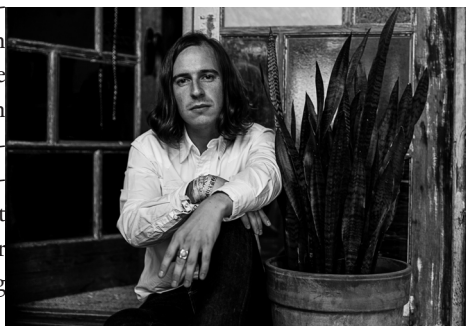
mange positive tilbagemeldinger, og planlægningen af næste års deltagelse i børnekulturugen, er allerede godt i gang.

I uge 32 var der Cirkussommerskole i samarbejde mellem museets skoletjeneste og Det Flyvende Kuffertcirkus. Knap 30 børn fra skoler i Rebild og Mariagerfjord kommuner havde meldt sig til frivilligt at fordybe sig i cirkus i fire dage af sommerferien. Det var imponerende, hvor dygtige de unge artister blev i løbet af så kort tid, og ugen blev afsluttet med en flot forestilling, hvor begejstringen ingen ende ville tage.

På Grundlovsdag 2018 blev der afsløret en buste på havnen i Hobro, der forestiller Harald Martin Bergman Madsen – bedre kendt som Bivognen. Denne var plejesøn i familien Miehe, og folkene bag busten havde forhørt sig, om museet kunne bidrage til denne begivenhed. Harald Madsen var i sin tid en del af den på den berømte klovnetrio – Miehetrioen. Skoletjenesten har i sin kostumebeholdning kopier af netop denne trios dragter, og det var derfor oplagt, at tre friske drenge – der netop havde lavet et klovnummer i forbindelse med deres klasses besøg på museet – optrådte til afsløringen. De tre elever fra Bymarksskolen var et fornemt krydderi til denne kulturelle begivenhed og var på fineste vis med til at knytte billedkunst, scenekunst og historie sammen.

GRÅBRØDREKLOSTER MUSEET

Musikfestivalen *Northern Winter Beat* havde endnu engang fundet vej til Gråbrødrekloster Museet, og i januar 2018 lagde museet med stor fornøjelse lokale til to velbesøgte koncerter. 26. januar gav amerikanske Adam Torres en solokonzert, hvor han på guitar og med sin flotte falsetstemme fremførte original, bevægende og nærmest filmisk folkmusik. 27. januar var det blevet tid til "oldschool hip hop" med et moderne udtryk med Mund De Carlo, der af musikken-
dere betegnes som
en af tidens bedste
ordvridere. Med en
skarp og billeddan-
nende lyrik dyk-
kede han ned i alt
fra gadens historier
til systemkritik og
fantasifuld ordleg.

Mund de Carlo. Foto: Mads Ogstrøm

Om aften 26. marts gæstede de to studenterpræster ved Aalborg Universitet, Nanna Holm og Christen Staghøj Sinding, museet i anledning af Påsken. Ved andagten *Before Easter*, der er inspireret af den hellige Frans af Assisi's liv og virke, deltog 74 gæster, primært universitetets udenlandske Erasmus-studerende, men også almindelige publikummer. Sangere fra Budolfi Domkirkes Kor og en cellist fuldendte den meditative stemning i museet denne aften.

Årets to byvandring i middelalderens Aalborg trak også i 2018 et stort publikum, og såvel på vandringen i juni som i august deltog 50 gæster. Museumsinspektør Stig Bergmann Møller var guide på disse ture rundt i Aalborgs gamle gader, hvor der blev aflagt besøg ved blandt andet Budolfi Kirke, Helligåndsklosteret, Vor Frue Kirke, Gammel Torv med Rådhuset og Østerå. Med fantasien til hjælp blev den historiske by denne aften vækket til live igen, og publikum gik forhåbentlig fra vandringerne med et indtryk af, at Aalborg rummer mere end nutidens forretninger og caféer.

HADSUND EGNSSAMLING OG LOKALHISTORISK SAMLING

I 2018 har de mange engagerede frivillige på museet i Hadsund og Havnø Mølle igen bidraget betydeligt til at skabe liv, aktiviteter og historieformidling.

Hadsund Museumsforening og Lokalhistoriske Arkiv stod bag udstillingen *Vives fortid ud fra fund og fortællinger* i særudstillingslokalet på Hadsund Egnssamling. Udstillingen tog udgangspunkt i landsbyen Vive ved Hadsund og fortalte i plancher og fotos om Vives historie og helleristningsstenen, der er fundet ved Vivebrogård.

Udstillingen blev åbnet ved et velbesøgt arrangement på museet med foredrag og taler, hvor ejeren af Vivebrogård, Aksel Fagernæs, foretog den officielle åbning og klippede den røde snor til udstillingen. Ved samme lejlighed blev det fejret, at museumsforeningen har overtaget driften af Hadsund Lokalhistoriske Arkiv. Gennem hele året har foreningens frivillige arbejdet med

registreringen af arkivets materiale, bemandet arkivet i dets faste åbningstider og afholdt en række velbesøgte publikumsarrangementer på museet.

Bag kulisserne er der på Hadsund Egnssamling blevet arbejdet hårdt med at tilvejebringe tilfredsstillende magasinforhold for museets samling. Flere utidssvarende magasiner er blevet nedlagt og genstande er flyttet til optimale opbevaringsforhold i Samlingshuset i Vestbjerg. Der er desuden blevet rejst eksterne midler til at fortsætte dette arbejde det kommende år.

I museets anden fløj indrettede Havnø Mølles Venner i vinteren 2017-2018 foreningslokaler i tilknytning til Møllehistorisk Samling. Lokalerne rummer også Møllehistorisk Samlings arkiv, der har været pakket ned og opbevaret på loftet i en årrække. Foreningens frivillige sørger nu for, at arkivalier og fotos igen bliver tilgængelige for møllehistorisk interesserede såvel som slægts- og lokalhistorikere.

Havnø Mølles Venner har endvidere arbejdet med udviklingen af et digitalt kort over de 65 vand- og vindmøller, der gennem tiden har fungeret i Mariagerfjord Kommune. Kortet udvikles ved hjælp af tilskud fra Hadsund Museumslegat og forventes færdigt i 2019, hvor det kan opleves i Møllehistorisk Samling.

På museumsmøllen Havnø Mølle, blev der i 2017 lavet en tilstandsrapport, hvoraf det fremgik, at der var enkelte bjælker i kælderen, der var angrebet af råd. Disse bjælker blev udskiftet i sommeren 2018. Også møllens sejl var udtjente og blev erstattet

af nye. Disse store og udgiftstunge opgaver (153.000 kr.), blev udført af møllebygger Michael John Jensen Aps og betalt af foreningen Havnø Mølles Venner.

Den almindelige vedligeholdelse af møllen foregår i samarbejde med de frivillige i Havnø Møllelaug. Det var således møllelauget, der sørgede for, at vingerne i det forgangne år blev malet, og at den udendørs trappe blev udskiftet i foråret, ligesom det er møllelauget, der sørger for, at lejer bliver smurt, bolte strammet og kiler banket på plads. Om vinteren sørger møllelauget for, at møllen er stormsikret og at vingerne drejes med jævne mellemrum.

I sommerens løb blev møllen holdt åben for publikum hver onsdag ved hjælp af de frivillige i møllelauget, og i samarbejde med Havnø Mølles Venner afholdtes som sædvanligt Dansk Mølledag den 17. juni og Høstfest den 16. september.

S MUSEUM

Hals Museum åbnede 1. maj med en helt ny, permanent udstilling. Udstillingsåbningen foregik med maner – der blev af-fyret kanonsalutter, Skansespillet underholdt, og rådmand Mads Sølvér holdt åbningstalen. Mange var mødt frem til åbningen af den ny permanente udstilling på Hals Museum. Rådmand Mads Sølvér klipper snoren til det nyindrettede museum.

Der blev taget godt imod den nye udstilling, og i løbet af 2018 har der været over 3000 gæster inde for at se museet. I sommerperioden blev der afholdt en række byvandring i Hals. Lions klub Hals Sophie Hedvig afholdt julemarked på Skansen, Hals Museum sidst i november. "Lions-pigerne" havde fremstillet grønne juledekorationer, kranse og meget andet til både ude og inde. Overskuddet fra salget gik til julehjælp i den tidligere Hals Kommune.

Mads Sølvér
en til det
museum.
mødt frem til
den ny per-
stilling på Hals

Høj

På Hobro Museum var 2018 en velbesøgt sæson, hvor mange gæster benyttede muligheden for bl.a. at se museets udstilling af de arkæologiske fund fra Vikingeborgen Fyrkat. Ellers har året på afdelingen i Hobro – og i særdeleshed på Hobro Lokalhistorisk Arkiv – i høj grad være præget af afdelingens flytning til Fyrkat Møllegård.

I forsommeren blev museets gamle administrations- og arkivbygning ”Aldersro” i Vestergade 23 solgt til Hobro Menighedsråd, der for fremtiden vil anvende den historiske bygning til eksempelvis konfirmandundervisning og mødefaciliteter. Allerede i august måned overtog menighedsrådet brugsretten til den del af bygningen, der tidligere havde huset bl.a. læsesalen i Hobro Lokalhistoriske Arkiv. Arkivet blev derfor midlertidigt lukket for besøgende, og arkivets samling af bl.a. historiske aviser blev nedpakket og stillet i depot.

Fremtiden for afdelingens medarbejdere og Lokalhistorisk Arkiv bliver på Fyrkat Møllegård. I løbet af efteråret blev møllegården renoveret efter nærmere aftale med Nationalmuseet, der ejer bygningerne. I årets sidste uger var der stor travlhed, da resten af ”Aldersro” blev ryddet og både faglige og administrative medarbejdere flyttede til møllegården. I det nye år påbegyndes den nye æra på Fyrkat og det store arbejde med udpakningen af en 40 fods container og hen ved 300 flyttekasser.

Forud for indflytningen havde Fyrkat Møllegård – der ligger som nærmeste nabo til vikingeborgen – stået tom i en periode, og med flytningen skabes nyt liv i det naturskønne område ved borgen. Museets medarbejderne får opdaterede kontorfaciliteter, ligesom brugerne af Lokalhistorisk Arkiv kan glæde sig til genåbningen af arkivet næste år i smukke og nyindrettede rammer.

LINDHOLM HØJE MUSEET

HBO-serierne "Game of Thrones" (med dens middelalderlige univers) og "Vikings" har i høj grad været med til at øge publikums nysgerrighed på *vikingetid*. Denne nysgerrighed kunne man - også i 2018 - tydeligt også mærke på Lindholm Høje Museets internationale publikum. På museet får de helt sikkert et lidt anderledes billede af vikingerne end seriernes gengivelser, men man oplever på ingen måde, at de går skuffede derfra, nok mere oplyste.

Årets over 30 krydstogtskibe i Aalborg havn gav mange krydstogtgæster på museet. Korte besøg men glade og nysgerrige besøgende fra primært USA, Storbritannien og Tyskland. Sammen med de øvrige udenlandske gæster fra over 50 forskellige lande i verden udgør disse 25-30 procent af det samlede besøgstal.

Lindholm Høje Museet har i 2018 også kunnet mærke den store "hype" omkring metaldetektering som hobby. Serien "Guldgraverne" på DR K medvirkede kraftigt til den øgede interesse og den nystartede Nordjysk Detektorforening, som museet har fået et fint samarbejde med, er da også allerede oppe på over 80 medlemmer.

To af dagene i vinterferien på Lindholm Høje bød således på "detektorleg" for børnene og for de voksne var der mulighed for en snak med medlemmer fra Nordjysk Detektorforening. Sidstnævnte havde medbragt såvel fine fund som "metalskot". Det

sidste udgør op til 98 procent af det fundne. Det lykkedes *alle* børn at finde diverse tin-thorshamre i mulden uden for museet. Der var desuden mulighed for at bage fladbrød, skyde med bue og lege diverse vikingeligege. Arrangementet blev en stor succes med 200-300 besøgende hver af de to dage. Derfor gentog man også succesen i efterårsferien med nogenlunde samme antal besøgende. Museet har i øvrigt i årets sidste halvdel haft en lille vandrestilling om lokale detektorfund.

Lindholm Høje Museet har også kunnet mærke den store interesse for REGAN Vest. I årets løb blev der i Portlandsalen afholdt fire foredrag om koldkrigsanlægget. Til de to første - afholdt i foråret - gik adskillige gæster forgæves, da der hurtigt måtte meldes alt udsolgt. Efterårets to foredrag blev også fuldt besat.

Sommeren 2018 fik en hedeølge af en historisk længde, men dette afskrækkede *ikke* folk fra at besøge Højen. Snarere tværtimod, da man først havde vænnet sig til varmen.

Vikingemarkedet havde lidt af en udfordring dette år: Et stort hundestævne - EM i mynde - skulle finde sted på markerne foran museet *samtidig* med markedet! 900 hunde, deres 1000 ejere og 350 campingvogne skulle forsøge fredelig sameksistens med de 250 gæve vikinger i teltene. Det syntes at lykkedes til fulde.

Om lørdagen samme weekend afholdtes desuden det traditionelle Sankt Hans bål på marken foran museet. Det blev en smuk aften med underholdning af det superprofessionelle kammerkor Coro Misto, den traditionelle fællessang samt båltale ved Preben Bang Henriksen, MF for Venstre, Aalborg Nordkreds.

Museet har et fint samarbejde med Lindholm Høje Gruppen, som velvilligt på anmodning stiller op med frivillige. Dette gjorde museet brug af i både vinter- og efterårsferie. Her kunne vores gæster således møde "vikinger", der udførte det fineste håndværk og håndarbejde.

Også i 2018 har museet oplevet synergieffekten i samarbejdet med Café Lindholm. Vores auditorium, Portlandsalen, har været velbesøgt med udlejning til caféens mange erhvervsgæster.

LYSTFARTØJSMUSEET

På Lystfartøjsmuseet har 2018 været præget af de omfattende brolægningsarbejder på Hobro Havn, der har vanskeliggjort adgangen til museet. Trods forhindringerne fandt en del maritimt interesserede gæster alligevel vej til museet, og i år kunne de be-

søgende opleve et nyt formidlingstiltag i det gamle pakhuis. Der er på gulvet på museets 3. etage blevet etableret et stort tryk af Søkort 110, der viser hele Mariager Fjord. Finansieringen til kortet blev tilvejebragt af foreningen Lystfartøjsmuseets Venner fra Mariagerfjord Kommune i 2017, og kortet kan bl.a. anvendes til skoleforløb og opgaver om navigation.

Foreningen har også i 2018 udført et flot støttarbejde for museet, hvor "tirsdagsholderet" i vintermånederne har hjulpet med vedligehold og istandsættelse, og foretaget en gennemgang og registrering af museets omfattende bibliotek med maritim litteratur. Foreningen har endvidere hjulpet med at bemane museet i spidsbelastningsperioder og givet rundvisninger for besøgende grupper.

I uge 21 blev museet fyldt med hundredvis af små pirater, da museet var vært for Børnekulturugen i Mariagerfjord Kommune. Et samarbejde med Cirkusmuseets skoletjeneste og Det Flyvende Kuffertcirkus gav en masse af kommunens skoleelever en stor oplevelse med en skøn blanding af sørøvercirkus og gøgl og en skattejagt, der førte børnene rundt på både Lystfartøjsmuseet og resten af det spændende havneområde i Hobro.

Museet har i årets løb indgået et samarbejde med en række af de andre kulturinstitutioner på sydkajen af Hobro Havn under det fælles navn Kulturkajen. Området er inde i en spændende udvikling, og det er forhåbningen, at samarbejdet omkring fx afholdelse af arrangementer på havneområdet, i fremtiden vil kunne tiltrække endnu flere gæster til museet. I årets sidste måned udmøntede samarbejdet sig i et fælles julearrangement, hvor Lystfartøjsmuseet afbrød sit vinterhi og bød indenfor til en hyggelig "nisse-yacht".

På Mariager Museum blev de besøgende i 2018 mødt af en hyggelig nyskabelse i museumsbutikken. En stor del af butikken i den gamle købmandsgård blev nemlig omdannet til julebutik med et stort udvalg af gammeldags julepynt. De mange turister og museets øvrige besøgende har taget godt imod nyindretningen, og der er blevet solgt rigtig mange kravlenisser, julekugler og halmbukke i løbet af de varme sommermåneder.

Et spændende tema på Mariager Museum har i år været metaldetektering. Mange danskere anskaffer sig i disse år en metaldetektor, og mange museer har et rigtig godt samarbejde med de mange engagerede amatørarkæologer, der leder efter skatte i den danske muld. På Mariager Museum blev der sat fokus på denne populære hobby med vandreudstillingen *Metaldetektoren fortæller danmarkshistorie*. I udstillingen kunne man bl.a. opleve en sikkerhedsmontre med en række detektorfund – fra de ølkapsler og skruer, der oftest får detektoren til at give udslag, til fine smykker og sjældne mønter.

Udstillingen åbnede i forbindelse med den årlige sommerfest på Mariager Museum. Sommerfesten blev afholdt i samarbejde med Mariager Museumsforening og en række lokale bodholdere, der sørgede for den gode stemning på gårdspladsen. Som noget særligt kunne man ved dette års sommerfest møde nogle erfarne

detektorbrugere, der fortalte om deres hobby, fremviste egne fund og gav gode råd til håbefulde kommende amatørarkæologer. For børnene var der mulighed for selv at forsøge sig med en metaldetektor, og der blev fundet både mønter og ”vikingesmykker” i en stor opsat sandkasse på gårdspladsen.

Året sluttede med den traditionsrige julefest, der blev arrangeret af Mariager Museumsforening. De mange gæster kunne nyde julestemningen og det pyntede træ i den fine stue, friske knasende klejner, salgsboder i museumsgården og skattejagt på Mariager Lokalkrav. Og museets egen julebutik sluttede sæsonen i den helt rette ånd inden købmandsgårdens årlige vinterhi.

I REGAN Vest har året har været præget af arbejdet med fundraising, forskning, registrering og formidling. Museet arbejder kontinuerligt med at få rejst de sidste penge til REGAN Vest – Danskernes Koldkrigsmuseum. I 2018 blev der, som en del af dette, udarbejdet et prospekt, der overfor fondene skal anskueliggøre museets visioner for REGAN Vest og den forventede besøgsoplevelse. Projektprospektet blev udarbejdet i samarbejde med udstillingsarkitekterne Kvorning og ART+COM fra hhv. København og Berlin.

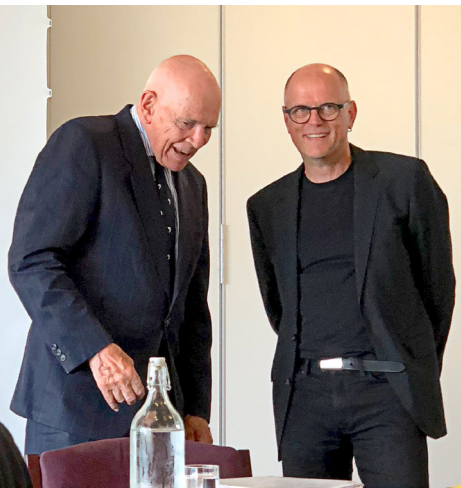
På fundraising siden lykkedes det i 2018 at få en anlægsbevilling på 20 mio. kr. igennem på finansloven, hvilket hjælper arbejdet med åbning af REGAN Vest godt på vej. Ligeledes fik arbejdsgruppen kort før jul besked om, at Vækstforum i deres sidste uddeling, inden puljen blev lukket, havde valgt at tilgodese REGAN Vest med 1,2 mio. kr. Vækstforummidlerne er øremærket digital formidling i maskinmesterboligen ved REGAN Vest.

Det store arbejde med at registrere samtlige genstande i REGAN Vest fortsatte i 2018 (se separat artikel) ligesom også arbejdet i det Velux-støttede forsknings- og formidlingsprojekt ”Hvis Krigen Kommer” fortsatte hele året.

Nordjyllands Historiske Museum har i 2018 formidlet arbejdet med REGAN Vest i form af en række foredrag i eget regi, såvel som hos firmaer, menighedsråd og foreninger. Foredragene er i reglen velbesøgte med et interesseret og spørgelystent publikum. Ligeledes har museet afholdt foredrag vedr. Den Kolde Krigs civile beredskab ved folkeuniversitetet i Aalborg og afholdt et møde for lokale interessenter i Rebild Kommune, hvor beboere og interesserede havde mulighed for at høre om projektet

og de kommende tiltag.

I museets regi er der endvidere på Rold Storkro blevet afholdt Koldkrigsforedrag med forhenværende generalløjtnant Kjeld Hillingsø og forhenværende udenrigsminister Holger K. Nielsen. Foredragene på Rold Storkro var

de første i en række, der giver centrale aktørers forskellige vinkler på koldkrigsperioden og danskernes nyere historie. Museet regner med at fortsætte foredragsrækken med flere spændende kendte "koldkrigere" helt frem til åbningen af REGAN Vest.

VIKINGECENTER Fyrkat

Vikingecenter Fyrkat har haft endnu en dejlig sæson med et besøgstal tæt på de 30.000 personer lige som de foregående år. 2018 blev året, hvor langhuset på Vikingegården kunne tages i brug efter et års gennemgribende renovering. Det har derfor atter været muligt at have skolebørn overnattende. Der er blevet kogt og stegt over bålet i midten af huset, og vi har kunne bruge huset til fortælling omkring bålet for de mange grupper, som besøgte museet. Dertil kom, at vikingerne igen haft mulighed for at kunne overnatte i langhuset, når de afholdt arrangementer i weekenderne. Efter vinterlukningen blev dørene slået op i en nyrenoveret butik, der nu var med isolering og varme. Det gjorde det muligt at introducere en række nye varer i kategorierne bøger, tekstiler og natursæber. Desuden blev det muligt at købe varme drikke. Men

rejse" med vognen
rden
i brætspillet

det er slet ikke slut endnu! I de kommende år skal inventaret udskiftes, der skal indsættes en glasdør ud mod ådalen og vare-sortimentet skal udvides endnu mere.

Renoveringen af husene fortsatte i år med høladen, som jo især bruges til depot og værksted for museumshåndværkerne. Som med de andre bygninger, der allerede har været igennem renoveringen, betød det, at en del egetræsstolper blev udskiftet, før alle stolperne fik et nyt fundament at hvile på, og væggene blev flettet op igen og klinet med lerblanding. Værkstedet med en stor del af inventaret blev genhuset i undervisningslokalet i Besøgs-centeret, mens lageret af træ flyttede ned i langhusets vestende.

Sæsonen bød på en række af de efterhånden traditionelle aktiviteter. Som sædvanlig blev der afholdt "aktiv ferie" i sommerferiens første uge. I år med et nyt tema, hvor børnene skulle fostres på stormandens gård og lære at gøre sig nyttige i gårdens mange arbejder. De skulle modtage jagt- og kamptræning, bygge lerovne til brødbagning og være med til at klargøre huset på ringborgen til fest. Det var nemlig i ugen op til markedet ved borgen. I den samme uge havde Vikingegården besøg af "Vikinger på rejse", som gennemførte et eksperiment, hvor de rejste med hestevogn og rideheste gennem en del af Nordjylland. Vikingerne benyttede hestevognen, som normalt kan ses på Vikingegården, til deres rejse. De slog sig ned på Vikingegården i nogle dage, hvor de gennemførte forskellige aktiviteter, lavede mad til "aktiv ferie"-børnene, og sammen med børnene fragtede de borde, bænke og andet inventar ud til borgen på hestevognen. Under markedet slog de lejr på borgen og fortalte om deres rejseerfaringer.

Markedet var velbesøgt – næsten 20% flere gæster end året før lagde vejen forbi. Der blev afholdt forskellige konkurrencer for såvel vikinger som gæster, i år med udgangspunkt i fortællingen om Thors brudefærd. Der var salg fra boder, demonstration af håndværk, kamp, fortælling og alt hvad der ellers hører sig til. Den store udfordring på såvel markedet, som ved de øvrige aktiviteter på Vikingegården, var bålforbuddet som fulgte i kølvandet på sommerens tørre vejr. Bål er jo nødvendige til madlavning, smedning, støbning og en masse andre aktiviteter. Men heldigvis kunne det meste gennemføres på ildstederne inde i husene.

Sommeren igennem kunne gæsterne på vikingegården deltage i forskellige aktiviteter, bl.a. en uge med lege og spil, som især børnefamilierne satte stor pris på. Efterårsferien bød igen i år på håndværks- og håndarbejdsdage for gæster og vikinger - og sæsonen afsluttedes for 23. gang med Vintersolhvervsmarked og fakkeltog.

ØKONOMI OG MEDARBEJ

Ved Nordjyllands Historiske Museum var der i 2018 beskæftiget 148 personer svarende til 69 fuldtidsstillinger. I forhold til tidligere år er det en betragtelig forøgelse af antal beskæftigede, hvilket primært skyldes øget aktivitet indenfor arkæologien og med projektet REGAN Vest. Langt flere end halvdelen af de ansatte ved museet er sæsonansatte, hvilket typisk er i stillinger som museumsværter og projektansatte arkæologer. Disse afskediges efter sæson eller endt projekt. Men heldigvis har museet en stor og trofast medarbejderskare, der har været ansat i en længere år-række – således er der stort set årligt personaler, der kan fejre 25-årsjubilæum. I 2018 måtte museet tage afsked med ekspeditionssekretær Hanne Busch Andersen, der efter 36 år og 7 måneders ansættelse valgte at gå på pension. Hanne, der i de sidste mange års ansættelse var leder af museets administration, vidste stort set alt om museumsdrift og ikke mindst museet, og hun vil som sådan blive savnet på posten.

Museets bestyrelse bestod ultimo 2018 af: formand Leif Sondrup (foreningsvalgt), Jørgen Skov Andersen (foreningsvalgt), Tage Christensen (foreningsvalgt), Anders Hind (foreningsvalgt), Kim Romdrup (medarbejderrepræsentant), Bodil Frandsen (medarbejderrepræsentant), John G. Nielsen (Aalborg Kommune), Arne Schade (Aalborg Kommune), Søren

Brunsholt Andersen (Aalborg Kommune), Thomas Høj (Mariagerfjord Kommune), Jørgen Pontoppidan (Mariagerfjord Kommune) og Gert Fischer (Rebild Kommune). Museets daglige ledelse varetages af museumsdirektør, ph.d. Lars Christian Nørbach. Nordjyllands Historiske Museum havde i 2018 indtægter på 48.802.103 kr. og udgifter på 48.757.447 kr., hvilket giver ikke forbrugte midler på 44.656 kr., der tilføres museets reserver. 47 % af museets indtægter stammer fra kommuner og stat, mens resten kommer fra entré, salg i butikkerne, arkæologi, fonde og indtægtsdækket virksomhed.

Nøgletal

Aalborg Kommune	kr. 9.427.210
Mariagerfjord Kommune	kr. 4.209.000
Rebild Kommune	kr. 705.000
Staten ordinært	kr. 5.472.512
Staten REGAN Vest	Kr. 2.600.000
Entré og Salgsindtægter	kr. 3.848.837
Fonde	kr. 1.668.934
Arkæologi	kr. 16.770.696
Indtægtsdækket virksomhed	kr. 2.127.434